

Asia: VN/5137/2022-OM-229

Ehdotus uudeksi valmiuslaiksi; työryhmän mietintö

1 luku. Yleiset säännökset

1 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

Lain uudistaminen on tarpeellinen muuttuneen yhteiskunnan ja turvallisuustilanteen takia. Etelä-Karjalan pelastuslaitos pitää hyvänä lain uudistamista

2 luku. Varautumisvelvollisuus

Yleisen varautumisvelvollisuuden organisatorista soveltamisalaa (6 §:n 1 mom.) koskevat huomiot:

-

Yleisen varautumisvelvollisuuden aineellista sisältöä (6-8 §) koskevat huomiot:

7§

Varautumisvelvollisen vastuusta tunnistaa toimintaansa vaarantavat uhkat ja riskit tukevat varautumista jo normaaliolojen häiriötilanteiden varalle. Tämä antaa hyvän pohjan varautumiselle laajojen ja poikkeusolojen tilanteiden varalle. Riskiarvioiden ajantasaisuus varmistaa erilaisten analyysiprosessien toimivuuden ja parantaa osaltaan varautumista häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin. Toiminnassa tulee syventää eri toimialojen keskinäistä yhteistyötä yhteisen riskiarvion aikaansaamiseksi

8 ja 9§

Valmiuslakiluonnoksessa on hyvin kuvattu valmiussuunnitelma ja muu varautumisen suunnittelu. Jatkossa tulee huomioida toimialakohtainen ohjaus yhtenäisen varautumisen näkökulmasta.

Muut 2 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

Tilannekuva ja sen kokoaminen ja jakaminen on tärkeä osa kokonaisuudessa. Hyvä tilannekuva mahdollistaa ennakoivan käsityksen ja edelleen nopeiden päätösten teon. Tilannekuvaa tulee

ylläpitää myös poikkihallinnollisesti paikallisella (maakunta) tasolla. Kansallista tilannekuvaa tulee välittää myös alueellisesti ja paikallisesti.

3. luku Poikkeusoloista ja lisätoimivaltuuksien käyttöönotosta päättäminen

Poikkeusolojen edellytyksiä (11 §, vrt. nyk. poikkeusolojen määritelmä) koskevat huomiot:

-

Poikkeusolojen alkamista ja päättymistä koskevaa päätöksentekoa (12 ja 21 §) koskevat huomiot:

-

Lisätoimivaltuuksien käyttöönottonenettelyä (13-20 §) koskevat huomiot:

-

Valtioneuvoston erityisiä seurantavelvollisuuksia (22 ja 23 §) koskevat huomiot:

-

4 luku. Poikkeusolojen hallinnan ohjaus ja hallinnon erityisjärjestelyt

4 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

5 luku. Lisätoimivaltuuksien käyttöperiaatteet ja soveltamista koskevat yleiset säännökset

5 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

6 luku. Hallinnon järjestäminen ja valtion taloudenhoito

6 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

7 luku. Työvoiman saatavuuden turvaaminen

7 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

8 luku. Työvelvollisuus

8 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

45§

Pykälässä on hyvin kuvattu poikkeusoloissa väestönsuojelutehtävien suorittamisvelvollisuus. Toisessa momentissa todetaan, että valtioneuvosto päättää 1 momentissa tarkoitettujen

velvollisuuden perusteella määrättävien enimmäismäärästä. Väestönsuojelutehtäviin tarvittava voimavara voi olla erilainen eri puolella valtakuntaa. Tarkemmissa ohjeissa tulee määrittää se, miten määritellään enimmäismäärä.

9 luku. Sotilaallisen puolustusvalmiuden turvaaminen

9 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

10 luku. Liikkumisen ja oleskelun rajoittaminen sekä väestön siirtäminen

10 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

64 §

Liikkumisrajoituksia tulee voida asettaa väestön evakuointien yhteydessä.

68§

Väestön siirtymisen osalta yleinen johtovastuu on sisäministeriöllä. Sisäministeriön ohje väestön evakuointien suunnittelu ja toimeenpano-ohjeen mukaan alueellista vastuuta on YT-alueilla. Pelastuslaitos esittää, että pykälään lisätään YT-alueiden vastuu väestön siirtämisen koordinaatiosta ja ohjauksesta alueellisesti (YT-alue). Yleisesti käsitteet ja termit laissa ja muissa ohjeissa tulee olla yhtenäiset.

11 luku. Otto-oikeudet ja palvelujen suorittamisvelvollisuus

11 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

75§

Ehdotettu pykälä parantaa ns yleisten väestönsuojien tilapäisrakentamista, joka parantaa väestön suojausmahdollisuuksia huomattavasti. Pelastuslaitos näkee, että vastaava tilapäissuojan rakentaminen tulee koskea jokaista kiinteistön omistajaa tai haltijaa.

77§

Pykälän muistiossa puhutaan siirretyn väestön tilapäisestä majoittamisesta siirtyneen väestön osalta. Muistiossa todetaan myös päävastuusta evakuoidun väestön vastaanottamisen järjestelyistä. On huomioitavaa, että vastaanottamista voi toteutua myös lähettävän alueen sisällä (kokoontumiskeskukset). Vastuita on hyvä tarkentaa.

12 luku. Väestön välttämättömän toimeentulon turvaaminen ja sosiaaliturvan muutokset

12 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

13 luku. Välttämättömien hyödykkeiden ja palvelujen saatavuuden turvaaminen

13 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

14 luku. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä koulutuksen turvaaminen

14 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

15 luku. Asumisen järjestäminen

15 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

16 luku. Rahoitusmarkkinoiden ja vakuutusmarkkinoiden turvaaminen

16 luvun (pl. 110 §) säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

110 §:n 1 momentin 1 kohtaa (vientikielto) koskevat huomiot:

-

110 §:n 1 momentin 2 kohtaa (tuontikielto) koskevat huomiot:

-

110 §:n 1 momentin 3 kohtaa (tiettyjen taloudellisten toimien kielto) koskevat huomiot:

-

110 §:n 1 momentin 4 kohtaa (kotiuttamisvelvollisuus) koskevat huomiot:

-

110 §:n 2-5 momenttia koskevat huomiot:

-

17 luku. Energia-, vesi- ja jätehuollon turvaaminen

17 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

18 luku. Välttämättömien viestintä- ja postipalveluiden turvaaminen

18 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

19 luku. Ruoantuotannon turvaaminen

19 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

20 luku. Välttämättömän rakentamisen turvaaminen

20 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

III osaa koskevat yleiset kysymykset

Toimivaltuusosan rakennetta ja toimivaltuuksien sääntelytapaa koskevat yleiset huomiot:

-

Mahdolliset muut koko toimivaltuusosaa koskevat huomiot:

-

21 luku. Lisätoimivaltuuksien täytäntöönpanoa koskevat yleiset säännökset

21 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

22 luku. Lisätoimivaltuuksien täytäntöönpanoa koskevat erityiset säännökset

22 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

23 luku. Korvaukset

23 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

24 luku ja rikoslain muuttamista koskeva lakiehdotus. Rangaistussäännökset

Valmiuslain 24 luvun ja rikoslain muuttamista koskevan lakiehdotuksen (2. lakiehdotus) säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

25 luku. Muutoksenhaku

25 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

HE-luonnoksen yleisperustelut

Vaikutusten arviointia koskevat huomiot:

-

Säätämisyjärjestysperusteluja koskevat huomiot:

-

Muut HE-luonnoksen perusteluja koskevat huomiot:

-

Työryhmän mietintö

Uudistuksen tarpeellisuutta ja sen keskeisiä ratkaisuja koskevat yleiset kannanotot:

-

Muut työryhmän mietintöä koskevat yleiset huomiot:

-

Markkanen Pasi
Etelä-Karjalan pelastuslaitos - Varautumisen yksikkö